

TYGODNIK WILEŃSZCZYZNY

www.tygodnik.lt

DZIŚ

w numerze m. in.

- Odpust św. Kazimierza. Msza św. w jęz. polskim w katedrze wileńskiej **str. 3**
- Solczanie przystąpili do realizacji nowej strategii **str. 4**

Rota

- Spotkanie absolwentów w Mejszagole **str. 1**
- 255. rocznica zawiązania konfederacji barskiej **str. 1**
- Messi – Piłkarzem Roku, Oleksy z nagrodą za najładniejszy gola **str. 24**

PRENUMERATA 2023

**Do 19 marca
trwa prenumerata
na kwiecień
2023 roku.**

**Za 1,75 euro – miesięcznie
za 21,05 euro – rocznie
(indeks 0233);
dla emerytów i osób
niepełnosprawnych –
1,68 euro – miesięcznie
za 20,20 euro – rocznie.
(indeks 0322)**

W KAŻDYM NUMERZE:

ROTA

DODATEK
HISTORYCZNO-PATRIOTYCZNY
DLA POLAKÓW NA LITWIE

Polska Macierz Szkolna na Litwie ma nową prezeskę

Na straży polskiego szkolnictwa

Nowym prezesem organizacji jednogłośnie została wybrana dotychczasowa wiceprezesa Krystyna Dzierżyńska

Podczas konferencji wybrano nowe władze stowarzyszenia na kolejną 4-letnią kadencję

Nową szefową Stowarzyszenia Nauczycieli Szkół Polskich na Litwie „Macierz Szkolna” będzie jego dotychczasowa wiceprezesa Krystyna Dzierżyńska. Została wybrana jednogłośnie.

24 lutego w Domu Kultury Polskiej w Wilnie odbyła się IX Konferencja Sprawozdawczo-Wyborcza Stowarzyszenia Nauczycieli Szkół Polskich na Litwie „Macierz Szkolna”.

„Największym osiągnięciem naszego szkolnictwa, naszego nauczycielstwa jest to, że sprostaliśmy zadaniom, o których mówiono na konferencji założycielskiej – zachować, rozwinąć i wzmocnić

polską szkołę. Uważam, że szkoła polska, z nauczaniem wszystkich przedmiotów w języku ojczystym, taka, która teraz u nas istnieje, jedyna poza granicami Polski, ma

(Dokończenie na str. 5)

Z posiedzenia Rady Samorządu Rejonu Wileńskiego

Kompleksowe rozwiązywanie problemów

Tradycyjnie, w ostatni piątek miesiąca, odbyło się posiedzenie Rady Samorządu Rejonu Wileńskiego. Radni przyjęli 22 uchwały, dotyczące przekazania mienia, zatwierdzenia sprawozdania zintegrowanego programu rozwoju terytorialnego regionu wileńskiego, zainicjowania utworzenia herbu Sużan, darmowej komunikacji podmiejskiej dla uchodźców z Ukrainy, programu zwiększania zatrudnienia oraz innych spraw, aktualnych dla mieszkańców.

(Dokończenie na str. 6)

FOT. VRSA.LT

Najnowszy sondaż: Artūras Zuokas i Waldemar Tomaszewski trafią do drugiej tury wyborów mera Wilna

W związku z ogromnym zainteresowaniem, jakim wśród czytelników naszego portalu cieszy się temat zbliżających się wyborów nowego mera Wilna, oraz zważając na to, że dotychczasowe sondaże są skrajnie niedokładne, portal L24 postanowił przeprowadzić w stolicy własne badanie opinii publicznej.

Sondaż reprezentatywny przeprowadzaliśmy w dniach 20-23 lutego drogą telefoniczną i w drodze przepytania w żywym kontakcie 200 wilnian. Według wyników sondażu do drugiej tury wyborów

(Dokończenie na str. 3)

FOT. ARCHIWUM

Już w ten weekend – Jarmark Kaziukowy w Wilnie

Władca Litwy Giedymin pisał 700 lat temu „do wszystkich chrześcijan rozsianych po całym świecie, mężczyzn i kobiet”, tak i organizatorzy Jarmarku Kaziukowy zwracają się do wszystkich wilnian i gości miasta, zapraszając na Kaziuka, który odbędzie się w dniach 3-5 marca.

Jarmark rozpocznie się w piątek, 3 marca, o godz. 14.00 pochodem orszaku św. Kazimierza, który wyruszy o godz. 14.00 z placu Niepodległości w kierunku placu Katedralnego, gdzie o godz. 15.00 nastąpi oficjalne otwarcie jarmarku i odsłonięcie 10-metrowej instalacji „700 palm”.

W tym roku na Jarmarku Kaziukowym swoje wyroby i produkty zaprezentuje ponad 500 twórców i 400 producentów żywności. Na całym terenie jarmarku działać będzie 15 kawiarni plenerowych.

Gdyby wszystkie stragany ustawić jeden za drugim, to ich długość wyniosłaby ponad cztery kilometry.

Oprócz koncertów na placu Katedralnym i Ratuszu, przez cały weekend świąteczny nastrój na ulicach Starego Miasta będą tworzyły zespoły folklorystyczne, występy ulicznych artystów.

Podczas jarmarku będzie ograniczony ruch samochodów w al. Giedymina oraz na ulicach Pilies, Didžioji, T. Vrublevskio, Šventaragio, Barboros Radvilaitės i Maironio.

Więcej informacji o Jarmarku Kaziukowym znajdziecie na stronie www.kaziukomuge.lt.

Na podst. vilnius.lt

W parafiach rozpoczyna się wielkopostna akcja

Wraz z początkiem Wielkiego Postu Caritas Archidiecezji Wileńskiej inicjuje coroczną akcję „Skrzynka wielkopostna”.

Wszyscy zapraszani są do ofiarowania i dzielenia się żywnością z potrzebującymi. Możecie dołączyć do akcji, przynosząc niepsujące się produkty żywnościowe do kościołów biorących udział w inicjatywie. Znajdziecie w nich specjalną „Skrzynkę

wielkopostną”, do której można wrzucić przyniesione przez siebie produkty.

Inicjatywa „Skrzynka wielkopostna” jest organizowana w archidiecezji wileńskiej od prawie 10 lat. Zebrane produkty żywnościowe wykorzystywane są w parafialnych inicjatywach społeczno-charytatywnych (dla świetlic odwiedzanych przez osoby samotne, na paczki wielkanocne dla potrzebujących) lub inicjując specjalne akcje (pomoc finansowa rodzinom, prezenty wielkanocne dla więźniów itp.).

Wiele parafii przekazuje zebrane produkty żywnościowe dla Centrum Społecznego „Betanija” Caritas Archidiecezji Wileńskiej, które obecnie przygotowuje posiłki dla ponad 300 osób każdego dnia.

Fot. Iwona Klimaszewska

Nowa usługa „Bolt” w Wilnie – krótkoterminowy wynajem samochodów

Platforma „Bolt” od 27 lutego rozpoczęła w Wilnie świadczenie usług krótkoterminowego wynajmu samochodów.

„Bolt” w nową usługę zainwestował 50 milionów euro. Obecnie dostępna będzie jedynie w stolicy, gdzie na jej ulicach zobaczymy

500 nowych samochodów przeznaczonych do krótkoterminowego wynajmu. Liczba pojazdów w przyszłości ma wzrosnąć. Pod koniec roku ma sięgnąć 1,5 tysiąca pojazdów, co stanowi 0,18 proc. wszystkich samochodów na Litwie – poinformowano na konferencji prasowej.

W najbliższym czasie „Bolt Drive” nie zauważymy w innych dużych miastach Litwy.

„Bolt” świadczy już tę usługę w Rydze, Tallinie oraz Lyonie.

Do tej pory w Wilnie działały dwie platformy krótkoterminowego wynajmu samochodów – „CityBee” i „Spark”.

Na podst. BNS

Maturzyści swą wiedzę z matematyki mogą sprawdzić na egzaminie próbnym

Wileński samorząd oferuje maturzystom możliwość sprawdzenia swojej wiedzy w próbnym egzaminie z matematyki. Do egzaminu mogą przystąpić także uczniowie z innych miast.

Jak poinformował w poniedziałek, 27 lutego, stołeczny magistrat, egzamin organizowany jest przez instytucję „Edu Vilnius”, a zadania przygotował zespół doświadczonych nauczycieli matematyki.

Egzamin próbny odbędzie się 9 marca. Zadania egzaminacyjne oraz instrukcje oceniania będą udostępnione każdej placówce oświatowej, która wyrazi chęć wzięcia udziału w egzaminie.

Osoby, które chcą dołączyć do wileńskich szkół i zorganizować w swojej szkole próbny egzamin z matematyki, proszone są o rejestrację do 5 marca.

Egzamin będzie trwał 3 godziny. Chętni będą mogli po próbnym egzaminie włączyć się do dyskusji o zadaniach egzaminacyjnych i wynikach z nauczycielami matematyki. Szczegółowych informacji samorząd udzieli w późniejszym terminie.

Na podst. BNS

Mali wilnianie świętowali 700. urodziny Wilna

Mali wilnianie twórczo i wesoło świętowali 700. urodziny Wilna. 22 lutego w Ratuszu Wileńskim odbyła się uroczystość „Dorastam z Wilnem” z udziałem stołecznych przedszkolaków. W koncercie udział wzięła społeczność 21 wileńskich placówek przedszkolnych – dzieci, ich rodzice i wychowawcy, a także goście i przedstawiciele samorządu.

„Szczęśliwe oczy dzieci i szerokie uśmiechy po raz kolejny udowodniły, że stołeczne dzieci są kreatywnymi, aktywnymi i wolnymi twórcami przyszłości Wilna, a ich występy były najpiękniejszym darem dla naszego ukochanego miasta” – powiedziała wicemer Wilna Edyta Tamošiūnaitė, radując się z występu małych wilnian. Zaprosiła dzieci, ich rodziców, nauczycieli, dyrekcję placówek do świętowania 700-lecia Wilna przez cały rok.

Na scenie wystąpiło prawie 200 dzieci z litewskich, polskich, żydowskich, rosyjskich i ukraińskich grup przedszkolnych, uświetniając koncert piosenkami i tańcami narodowymi.

Duża liczba uczestników różnych narodowości na scenie po raz kolejny udowodniły, że Wilno jest miastem wielonarodowym i wielokulturowym.

Na podst. vilnius.lt, inf. wł. Fot. Saulius Žiūra/vilnius.lt

TYGODNIK
WILEŃSZCZYZNY

Wydanie internetowe:
www.tygodnik.lt

Zespół redakcyjny:
Andrzej Kotowski
Jan Lewicki
Teresa Strumiło

Współpraca:
Monika Urbanowicz

Zygmunt Żdanowicz, radny
samorządu rejonu wileńskiego

Opracowanie komputerowe:
Stawomir Subotowicz

Wydawca:
ZSA „Rejspa” Kalvines 5,
Sużany, rejon wileński
Kolegium redakcyjne

Adres do korespondencji:
LT-09318 Wilno
tel./fax 275-31-66, e-mail: rejspa@rejspa.lt

Projekt finansowany ze
środków Kancelarii Prezesa
Rady Ministrów w ramach
konkursu Polonia i Polacy
za Granicą 2022

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/ów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów i Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”

Odpust św. Kazimierza. Msza św. w jęz. polskim w katedrze wileńskiej

4 marca przypada uroczystość św. Kazimierza – patrona Litwy. Tego dnia o godz. 15.00 w katedrze wileńskiej zostanie odprawiona Msza św. w języku polskim.

Od 26 lutego do 5 marca w katedrze wileńskiej odbędzie się odpust ku czci św. Kazimierza, zatytułowany „Św. Kazimierz jest światłem Bożej miłości”.

Msze św. o godz. 8.00, 12.30 i 17.30 – po litewsku, o godz. 19.00 – w językach obcych (z wyjątkiem 4 marca – o godz. 15.00 w języku polskim).

4-5 marca na placu Katedralnym będzie otwarty namiot św. Kazimierza, do którego zaprasza-

ni są wилnianie i goście miasta, którzy przybyli na Jarmark Kazimierza. W namiocie będzie można

wziąć udział w quizie, będzie też można spotkać Św. Kazimierza.

Fot. Iwona Klimaszewska

Uzyskano pozwolenie na budowę kolejnego centrum handlowego w Nowej Wilejce

W wileńskiej dzielnicy Nowa Wilejka wybuduje się kolejne centrum handlowe. Administracja samorządu miasta Wilna wydała już pozwolenie na budowę.

Nowy sklep ma być wybudowany na ulicy Linksmojoj 66A.

Zgodnie z materiałem wizualnym przedstawionym w propozycjach projektowych, można przypuszczać, że będzie to centrum handlowe „RIMI”.

W centrum zaplanowano halę

handlową o powierzchni 1154 m² oraz pięć pomieszczeń pod wynajem na działalność handlową.

Obok sklepu zaplanowano parking naziemny z 93 miejscami.

Na podst. vilnius.lt

Agitacja wyborcza i sieci społecznościowe O czym muszą pamiętać wyborcy?

Główna Komisja Wyborcza (VRK) przypomina, że na 7 godzin przed rozpoczęciem głosowania w dniu wyborów zaczyna obowiązywać tzw. cisza wyborcza. Jakie ograniczenia i zakazy dotyczą reklamy politycznej w mediach społecznościowych?

Cisza wyborcza zaczyna obowiązywać od 5 marca godz. 00.00 do końca głosowania w dniu wyborów, czyli do 5 marca godz. 20.00.

VRK przypomina, że agitacja wyborczą nie jest:

- informacja o odbywających się wyborach;
- wpisy o znaczeniu wyborów dla państwa;
- ogłoszenie liczby wyborców, którzy już zagłosowali;
- dokumenty wymagane do głosowania;

– inne informacje, które nie nakłaniają do nieuczestniczenia w wyborach, do głosowania za lub przeciw kandydatowi lub liście kandydatów;

– gdy do głosowania zachęca osoba, niebędąca uczestnikiem kampanii wyborczej.

Wyborcy mogą bezpłatnie publikować posty, które nie są uważane za agitację wyborczą. Można także publikować w mediach społecznościowych post o tym, że wyborca wybiera się do lokalu wyborczego, aby oddać głos, lub już zagłosował.

W czasie ciszy wyborczej wyborcy nie powinni zarówno na portalach społecznościowych, jak i na stronach internetowych administrowanych przez wyborców:

- publikować posty agitujące za uczestnikami kampanii wyborczej, wymieniając konkretnych kandydatów, partie, które ich odelegowały, komitety polityczne;
- udostępniać posty wyborcze innych osób, komentować je i wykonywać inne czynności, które wzbudziłyby nowe zainteresowanie kandydatem, partią, komitetem politycznym;
- zmieniać zdjęcie konta osobistego i tło profilu na nowe zdjęcie lub informację wideo z elementami agitacji za konkretnym kandydatem, partią, komitetem politycznym.

Na podst. vrk.lt

W Wilnie – darmowe zajęcia z samoobrony

Wилnianie zapraszani są na bezpłatne zajęcia z samoobrony, które odbędą się w marcu w największych obiektach sportowych stolicy.

Podczas zajęć uczestnicy zostaną przygotowani na ewentualne spotkanie z jednym lub kilkoma napastnikami. Zostaną stworzone sytuacje i zapewnione zostaną rozwiązania, aby ich uniknąć i opanować bez większego ryzyka. Po-

kazane będą też techniki walki z przeciwnikiem, które nie są trudne do opanowania dla każdego, niezależnie od jego kondycji fizycznej.

Uczestnicy projektu będą też uczyć się, jak prawidłowo korzystać ze środków obrony osobistej – gazów obronnych, latarki taktycznej itp.

Bezpłatne zajęcia z samoobrony odbywać się będą w każdą niedzielę marca w coraz

to innym obiekcie sportowym.

Zapisy na zajęcia z samoobrony odbywają się drogą mailową: info@activevilnius.lt. Pisząc e-mail należy wskazać imię i nazwisko oraz wybraną datę zajęć. Nie ma zakazu udziału tej samej osoby we wszystkich zajęciach otwartych, jednak w zależności od wielkości obiektów sportowych liczba uczestników będzie ograniczona.

Na podst. vilnius.lt

Najnowszy sondaż: Artūras Zuokas i Waldemar Tomaszewski trafią do drugiej tury wyborów mera Wilna

(Dokończenie ze str. 1)

trafią Artūras Zuokas (21 proc.) i Waldemar Tomaszewski (15,5 proc.). Pozostali dwaj kandydaci otrzymują w granicach 10 proc. poparcia – Valdas Benkuskas (11 proc.) i Tomas Vytautas Raskevičius (8,5 proc.). Na polityka, do niedawna konserwatywnego, Mykolasa Majauskasa zamierza głosować 7,5 proc. przepytanych.

Pozostali kandydaci cieszą się poparciem w granicach poniżej 5 proc. – Rasa Budbergytė (4,0 proc.), Petras Gražulis (4,0 proc.), Stasys Jakeliūnas (1,0 proc.), Lukas Savickas (1,0 proc.), Valdas Tutkus (1,0 proc.).

Z zestawienia wynika, że 24,5 proc. przepytanych wилnian nie odpowiedziało na pytanie sondażu, nie zdecydowało bądź nie wiedzą, na kogo oddadzą swój głos.

Publikujemy tablicę z wynikami sondażu opinii publicznej.

Nr	Kandydat	Odsetek głosów oddanych na kandydata przez przepytanych wилnian (proc.)
1.	Artūras ZUOKAS	21,0
2.	Waldemar TOMASZEWSKI	15,5
3.	Valdas BENKUNSKAS	11,0
4.	Tomas Vytautas RASKEVIČIUS	8,5
5.	Mykolas MAJAUSKAS	7,5
6.	Rasa BUDBERGYTĖ	4,0
7.	Petras GRAŽULIS	4,0
8.	Stasys JAKELIŪNAS	1,0
9.	Lukas SAVICKAS	1,0
10.	Valdas TUTKUS	1,0
11.	Ieva KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ	0,5
12.	Vytautas SINICA	0,5
13.	Aidas GEDVILAS	0,0
14.	Ramojus GIRINSKAS	0,0
15.	Remigijus LAPINSKAS	0,0
16.	Eglė RADVILĖ	0,0
17.	Nie wiedzą, nie odpowiedzieli, nie zdecydowali	24,5

Wybory nowego mera oraz rady miasta stołecznego odbędą się 5 marca.

Z powodu błędu GWK musiała w nocy zdążyć z wydrukiem nowych kart do głosowania

W związku z zauważonym w poniedziałek, 27 lutego, błędem Główna Komisja Wyborcza (VRK) musiała w nocy drukować przeznaczone dla Kowna właściwe karty do głosowania i dostarczyć je do wszystkich samorządów na Litwie.

Według danych agencji ELTA, na kartę do głosowania w Kownie przez pomyłkę została wpisana polityk, która nie spełniła wymogów Kodeksu wyborczego.

W dniach 28 lutego – 2 marca w godzinach od 7.00 do 20.00. trwa głosowanie przedterminowe w wyborach samorządowych.

Główna Komisja Wyborcza przypomina, że podczas głosowania przedterminowego wyborcy mogą oddać swój głos w dowolnym samorządzie na terenie całej Litwy.

W dniu wyborów – 5 marca – nie będzie już możliwości głosowania w jakiegokolwiek litewskiej dzielnicy, wyborcy będą musieli przybyć do dzielnicy, w której zadeklarowali miejsce zamieszkania do 4 stycznia 2023 roku.

Na podst. ELTA

NOWINY znad Solczy

W kalejdoskopie

Wodne inwestycje w Ejszyszkach

Prawie 2,5 km nowej linii wodociągu miejskiego oraz kanalizacji w Ejszyszkach wybudował w 2022 roku Samorząd Rejonu Solecznickiego wspólnie ze spółką „Vilniaus vandenys”. Do nowych sieci wodnych zostało podłączonych 119 gospodarstw domowych. Obecnie ruszają prace dalszej rozbudowy wodociągu w mieście.

Remonty nieruchomości samorządowej

Ponad 5 mln euro przeznaczyl w ubiegłym roku na remont przy należnych mu nieruchomości Samorząd Rejonu Solecznickiego. Prace remontowe były prowadzone zarówno w placówkach oświatowych, kulturalnych, mieszkaniach socjalnych, jak i w budynkach administracyjnych rejonowych gmin. Prawie milion euro na prace remontowe samorząd pozyskał z europejskich funduszy strukturalnych.

Uczniowie z Ukrainy w rejonowych szkołach

Według danych wydziału oświaty i sportu Administracji Samorządu Rejonu Solecznickiego, w placówkach oświatowych podległych samorządowi obecnie pobiera naukę 56 dzieci. Młodzież z Ukrainy uczęszcza do gimnazjów w Solecznikach, Dziewieniszkach, Jaszunach, Białej Waki oraz Turgiel. Siedmioro dzieci wychowuje się w przedszkolach w Białej Wace i Solecznikach.

Nowy wzrost bezrobocia

Stopa bezrobocia w rejonie solecznickim wynosiła 11 procent. Według danych Służby Zatrudnienia, bez pracy pozostaje 2143 mieszkańców rejonu. Za pośrednictwem służby w styczniu br. pracę znalazło 143 bezrobotnych.

Nagroda dla policjanta

16 lutego, z okazji Dnia Odrodzenia Państwa, prezydent Litwy Gitanas Nausėda tradycyjnie wręczył odznaczenia państwowe za zasługi dla Litwy i rozślawianie jej imienia w świecie. Wśród odznaczonych znalazł się także inspektor Rejonowego Komisarjatu Policji w Solecznikach Igor Boriesza. Policjant z rąk prezydenta otrzymał Krzyż Radowania Ginących (Žūvančiųjų gelbėjimo kryžiumi).

Udane zawody pingpongistów

W dniach 25-26 lutego w Solecznikach zostały rozegrane mistrzostwa Litwy w tenisie stołowym wśród młodzików. Tytuł dwukrotnego mistrza zdobył solczanin Marcin Friziel. Solczanin wygrał w turnieju indywidualnym oraz deblowym. W deblu mieszanym wspólnie z solczanką Ewelina Zdanowicz Marcin wywalczył srebrny medal.

Sztuka dekorowania w bibliotece

24 lutego w Bibliotece Publicznej w Solecznikach odbyły się szkolenia poświęcone dekorowaniu kubków. Warsztaty dla solczan poprowadziła znana litewska dziennikarka telewizyjna Nomedą Marčėnaitė.

Stronę przygotował **Andrzej Kolosowski**

Solczanie przystąpili do realizacji nowej strategii

Doraźne wsparcie inicjatyw przedsiębiorczości

Grupa działania lokalnego rejonu solecznickiego przystępuje do realizacji kolejnej Strategii Rozwoju Terenów Wiejskich Rejonu Solecznickiego. W listopadzie ubiegłego roku solczanie podpisali umowę z Narodową Agencją Płatniczą o realizacji strategii na lata 2023-2027. W ubiegłym tygodniu grupa działania lokalnego rejonu solecznickiego zorganizowała pierwsze szkolenia dla przyszłych wnioskodawców.

Poprzednia strategia, która była realizowana w latach 2014-2020, otrzymała finansowanie z funduszy unijnych w wysokości 2 mln 673 653 euro, co było maksymalnym pułapem pomocy finansowej uwzględnionej przez program europejski.

W Strategii Rozwoju LGD rejonu solecznickiego na lata 2014-2020 podstawowymi były dwa kierunki – „Zwiększenie zatrudnienia na wsi, wspieranie przedsiębiorczości” oraz „Poprawa infrastruktury socjalnej, wspieranie inicjatyw społecznych”. W strategii większa uwaga była udzielana wspieraniu i rozwojowi przedsiębiorczości, tworzeniu i zachowaniu nowych miejsc pracy, motywowaniu bezrobotnych do podjęcia działalności, poprawie warunków pracy, inwestycjom w postęp i nowość. Wspierane było również zakładanie nierolniczej działalności na obszarach wiejskich, małych i średnich przedsiębiorstw zajmujących się działalnością nierolniczą. Wiele uwagi poświęcano rolnictwu oraz powstawaniu i rozwojowi związanego z nim biznesu.

Strategia zakładała, że 75 proc. środków zostanie przeznaczonych na stworzenie nowych miejsc pracy i wsparcie dla inicjatyw przedsiębiorczości, 25 proc. – na finansowe wspieranie inicjatyw wspólnot wiejskich. Strategia zakładała realizację 25 projektów skierowanych na powstanie nowych miejsc pracy i rozwój małych przedsiębiorstw wiejskich. Maksymalna wysokość projektu na rozpoczęcie działalności gospodarczej na wsi wynosiła 32 tys. euro, rozwoju działalności gospodarczej – 100 tys. euro.

Jeżeli w realizacji pierwszych strategii solczanie koncentrowali się przede wszystkim na rozwiązaniu socjalnych problemów wsi, to obecnie podstawowym priorytetem obrali pobudzenie aktywności gospodarczej na terenach wiejskich i walkę z bezrobociem. Jednym z atutów aktualnie wdrażanej strategii jest to, że z europejskiej pomocy finansowej mają okazję skorzystać również farmerzy. Mogą, i co ważne, korzystają! Jednym z nich jest Andrzej Kulewicz, farmer z gminy solec-

nickiej. W rolnictwie pracuje od 2009 roku. W gospodarstwie rolnym, o powierzchni 500 hektarów, hoduje przede wszystkim rośliny uprawne – zboże, pszenżyto i owies. Roczny urodzaj wynosi ok. 2 tys. ton.

– Biorę udział w Strategii Rozwoju Terenów Wiejskich Rejonu Solecznickiego jako farmer po raz pierwszy. W ramach kierunku „Rozwój gospodarstw farmerskich” buduję we własnym gospodarstwie nowoczesny system magazynowania zbóż. Budowa czterech płaskodennych silosów zbożowych, każdy o pojemności prawie 350 m³, jest już niemal zakończona. Fundament budowałem samodzielnie razem z pracownikami gospodarstwa, natomiast silosy oraz instalację niezbędnych urządzeń poręczyłem fachowcom jednej z firm branży rolniczej. Dotychczas zboże magazynowałem w starych stodołach, co nie było

wydajne. Wymagało dużo pracy fizycznej. Teraz będę miał nowoczesny, zmechanizowany system magazynowania – powiedział Kulewicz.

Koszty inwestycyjne projektu wynoszą 130 tys. euro, z czego prawie 90 tys. euro – to pomoc finansowa z europejskiego programu. Resztę środków rolnik dołożył z własnych oszczędności, nie zaciągając pożyczki. Zgodnie z wymogami projektu w swoim gospodarstwie rolnym stworzy 2,5 nowych miejsc pracy, które będzie musiał zachować na okres nie mniej niż 5 lat.

W ciągu 19 lat działalności LGD rejonu solecznickiego w ramach realizacji różnorodnych projektów pozyskała prawie 3,5 mln euro europejskiej pomocy finansowej. W ramach poprzednich dwóch strategii w rejonie solecznickim zostało zrealizowanych prawie 100 projektów.

Na straży polskiego szkolnictwa

(Dokończenie ze str. 1)
rację bytu” – zagajając obrady powiedział prezes „Macierzy Szkolnej” Józef Kwiatkowski. Sięgając pamięcią początków tej sztandarowej organizacji oświatowej na Litwie, założonej 11 listopada 1990 roku, poprosił o uczczenie minutą ciszy osób, które stały u początków jej działalności i którzy już odeszli do Pana „wspominając ich wiarę i nadzieję w odbudowę polskiego szkolnictwa”.

Osiągnięcia i przyszłe wyzwania

Przedstawiając sprawozdanie za ubiegłą kadencję, podkreślił, że dużym osiągnięciem było uzyskanie z Polski podręczników do nauki języka polskiego i literatury. Udało się też przywrócić państwowy egzamin z języka polskiego, który, jak się planuje, maturzyści będą zdawać od 2024 roku.

Mówiąc o wyzwaniach na przyszłe lata, Kwiatkowski bez ogródki oznajmił, że najbliższe lata mogą być bardzo bolesne dla polskiego szkolnictwa na Litwie. Bo szkoły czeka przygotowana przez rząd optymalizacja, która może sprawić, że z 37 polskich gimnazjów zostanie jedynie 13. Wyraził jednak przekonanie, że uda się temu zapobiec. „To główne zadanie przyszłej kadencji” – podkreślił. Wskazał też na problem z podręcznikami. Zgodnie z nowym programem nauczania, mają być nowe podręczniki. Do 1 września litewskie podręczniki mają być już wydane, a polskich jeszcze nie ma. „Brak podręcznika to nie tylko brak nauki. To uderzy w uczniów, nauczycieli i rodziców, a szkoła polska straci swój autorytet. Słyszę szemrania, że i z litewskich podręczników można się uczyć. Uważam, że nie tylko takie szemranie, ale nawet sama myśl o tym jest szkodliwa dla polskiego szkolnictwa” – mówił Kwiatkowski o kolejnym problemie do rozwiązania.

Za dbanie o polskie szkolnictwo prezes „Macierzy Szkolnej” podziękował nauczycielom, dyrektorem szkół, władzom samorządowym, bo jak wskazał, to na ich barki spada największy ciężar pracy. Szczególnie wyraził podziękowania skierował pod adresem naszych posłów, radnych, organizacji społecznych, władz Polski, a przede wszystkim Związku Polaków na Litwie i Akcji Wyborczej Polaków na Litwie – Związku Chrześcijańskich Rodzin, za aktywne działania na rzecz polskich szkół.

„Polska szkoła jest mocna swoją wspólnotą i wiarą”

O tym, że właśnie dzięki jedności, wspólnym dążeniom i wspólnej pracy Polacy na Litwie zachowali swoją tożsamość, w tym oświatę, mówił Waldemar Tomaszewski, prezes ZPL-AWPL,

poseł do Parlamentu Europejskiego. „Hasło jest bardzo proste – utrzymanie i krzewienie naszej polskości. Tej polskości, którą otrzymaliśmy w spadku od rodziców i dziadków. Teraz naszym zadaniem jest utrzymanie i przekazanie jej dla przyszłych pokoleń, dla naszych dzieci i wnuków. Stowarzyszenie „Macierz Szkolna” robi to z bardzo wielkim powodzeniem” – powiedział Tomaszewski. I mimo że, jak wskazał, władze podjęły się kolejnych prób uszczuplania polskiego szkolnictwa, „tym niemniej musimy dzia-

łom i rodzicom, bo jak podkreśliła, tylko wspólnymi siłami udaje się pokonać trudności. „Bo każdego dnia musimy czuwać nad naszą polskością, naszymi polskimi szkołami, aby działały prężnie, ale także, by nikt nie śmiał wtrącać się w nasze szkoły, zamykać polskie klasy ani degradować polskie szkoły” – mówiła wicemer-

Nowy kierunek na wileńskiej filii UwB

Dyrektor Wileńskiej Filii Uniwersytetu w Białymstoku dr hab. Jerzy Halicki zadeklarował po-

łąć i wszystkie postawione przed nami zadania wykonać”.

„Józef Kwiatkowski jest dobrym przykładem, jak to wszystko zrobić – spokojnie, sukcesywnie, krok po kroku zachować ten kierunek, który my wytyczyliśmy i wytyczyli nasi praojcowie dla naszego regionu, ojczyzny Wileńszczyzny” – mówił prezes ZPL. Podkreślił, że „polska szkoła jest mocna swoją wspólnotą i wiarą”. A jedyną naszą odpowiedzią na próby jej ograniczania „jest jeszcze większa konsolidacja, jeszcze większy udział w procesie demokratycznym, by mieć swoich przedstawicieli w samorządach”. Zaznaczył, że to swoisty parasol ochronny naszych szkół.

Troska o nauczycieli

Przemawiający na konferencji goście wielokrotnie podkreślali, że „Macierz Szkolna” to kluczowa organizacja dla Polaków na Litwie, która już od ponad 30 lat stoi na straży polskiego szkolnictwa. Mówiła o tym i konsul RP Irmina Szmalec, i poseł na Sejm RL Rita Tamašunienė, i wicemer Wilna Edyta Tamošiūnaitė. Bo to organizacja, która dba o rozwój i kompetencje nauczycieli, organizuje w ciągu roku ponad 20 imprez, aktywizujących uczniów i pedagogów, aktywnie też zabiega o interesy polskiego szkolnictwa na Wileńszczyźnie zarówno wśród władz oświatowych w kraju jak i w Polsce.

Edyta Tamošiūnaitė podziękowała „Macierzy Szkolnej”, nauczycie-

lom i współpracę z „Macierzą Szkolną”. A reagując na przedstawione już wcześniej przez Stowarzyszenie problemy kadrowe w szkołach powiadomił, że na wileńskiej filii UwB został zarejestrowany kierunek Pedagogika Przedszkolna i Wczesnoszkolna i „mamy nadzieję, że jesienią ten kierunek ruszy”.

Podczas obrad przeczytano listy, wystosowane do Stowarzyszenia przez ministra oświaty i nauki RP Przemysława Czarnka, pełnomocnika rządu ds. Polonii i Polaków za granicą Jana Dziedzicaka oraz Departament Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą MSZ. List do uczestników obrad skierowali też polska senator Janina Sagatowska i prezes Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” Dariusz Piotr Bonisławski.

Krok milowy w nauczaniu języka polskiego

Podczas konferencji odbyła się też dyskusja, podczas której osoby działające na polu oświaty podzieliły się swoimi spostrzeżeniami, doświadczeniami, przemyśleniami. Monika Urbanowicz, polonistka z Progimnazjum im. Jana Pawła II w Wilnie, poruszyła już wspomniany temat wprowadzanych z Polski podręczników do nauki języka polskiego. Od 2019 roku język polski w polskich szkołach na Wileńszczyźnie jest nauczany z tych samych podręczników, z których uczą się dzieci w Polsce.

„Ta decyzja okazała się kro-

kiem milowym w nauczaniu języka polskiego” – zaznaczyła Urbanowicz. I nie sprawdziły się, dodała, obawy niektórych nauczycieli, że te podręczniki będą za trudne dla naszych dzieci. „Mnie za serce chwyta taki widok, gdy wchodzę do klasy i widzę uczniów pochylonych nad książką, wertujących kartki. Zdarza się nawet, że zaczynamy omawiać jakiś tekst i uczniowie mówią: „Ja to już w domu przeczytałem, bardzo to było ciekawe” – opowiadała Urbanowicz. Podkreśliła, że doskonały dobór

jako wyraz wdzięczności od całej polskiej społeczności Wileńszczyzny.

Apele i postulaty

Delegaci wystosowali apel do najwyższych władz Litwy, żądając traktowania języka polskiego ojczyznego na maturze w taki sam sposób jak języka litewskiego ojczyznego przy zdawaniu państwowego egzaminu maturalnego. A więc umożliwiając jego zdawanie na poziomie rozszerzonym i podstawowym. Bo na razie, jak wskazano, egzamin z polskiego ma być tylko na poziomie rozszerzonym.

„IX Konferencja wypowiada się za równe traktowanie języka ojczyznego, umożliwiając maturzystom szkół polskich składanie państwowego egzaminu maturalnego z języka polskiego na poziomie rozszerzonym i podstawowym, stosując odpowiednią punktację przy wstępowaniu na studia wyższe” – napisano w apelu.

Delegaci postulują też o zwrócenie się do rządów Litwy i Polski z prośbą o pomoc finansową na tłumaczenie i wydanie w języku polskim nowych podręczników przedmiotowych w 2023 roku, zgodnych z nową podstawą przedmiotową. Chodzi tu o podręczniki z takich przedmiotów jak matematyka, biologia, poznań świat, historia i geografia dla klas 1, 3, 5, 7, 9, 11.

W związku z planowaną przez rząd optymalizacją sieci szkół ogólnokształcących delegaci konferencji postulują konieczność wniesienia zmian do uchwały, gwarantującej uczniom możliwość pobierania nauki w obecnie funkcjonujących gimnazjach. „IX Konferencja stwierdza, że wyznaczone na najbliższe lata trzy etapy realizacji podjętej uchwały stwarzają realne zagrożenie kolejną likwidacją większości gimnazjów z polskim językiem nauczania na Wileńszczyźnie – napisano w postulacie. – Kierujemy się założeniem, że poza Wilnem, w miasteczkach i miejscowościach wiejskich, gdzie obok działają szkoły w różnych językach nauczania, liczbowy wymóg posiadania uczniów w każdej z nich powinien być odpowiednio zmniejszony dwu- lub trzykrotnie”.

Z apelem zwrócono się także do rodziców i nauczycieli. „Szanowni rodzice i nauczyciele, wykażmy się aktywnością oraz iście obywatelską postawą i stojąc przed dylematem wyboru postawmy na przedstawicieli samorządów, którzy swoją pracą i czynami potwierdzili, że działania na rzecz wspólnego dobra są dla nich rzeczą nadrzędną, że dalej nie zawiodą nas nauczycieli, rodziców, naszej młodzieży, całej polskiej społeczności Wileńszczyzny” – czytamy w dokumencie.

Fot. **Marlena Paszkowska**

Wybory nowego prezesa

Podczas konferencji wybrano nowe władze stowarzyszenia na kolejną 4-letnią kadencję. Obecny prezes Józef Kwiatkowski, który kierował „Macierzą Szkolną” przez 30 lat, nie ubiegał się o nową kadencję. Nowym prezesem organizacji jednogłośnie została wybrana Krystyna Dzierżyńska, dotychczasowa wiceprezeska. Wybrano też 21-osobowy zarząd.

Kwiatkowski uhonorowany Złotą Odznaką ZPL

W uznaniu za wielkie zasługi na rzecz polskiego szkolnictwa na Wileńszczyźnie i owocną współpracę ze Związkiem Polaków na Litwie Józef Kwiatkowski został uhonorowany Złotą Odznaką ZPL „Za zasługi w krzewieniu polskości na Litwie”. W imieniu ZPL medal wieloletniemu prezesowi „Macierzy Szkolnej” wręczył prezes ZPL Waldemar Tomaszewski i wiceprezesi Edyta Tamošiūnaitė, Edward Trusewicz oraz Jarosław Narkiewicz.

Kwiatkowski podziękował za to odznaczenie, podkreślając, że jest ono mu szczególnie drogie

Kompleksowe rozwiązywanie problemów

(Dokończenie ze str. 1)

Przed rozpoczęciem obrad mer rejonu wileńskiego Maria Reksć zaprosiła uczestników posiedzenia Rady do uczczenia minutą ciszy ofiar rosyjskich działań zbrojnych na Ukrainie w pierwszą rocznicę wybuchu wojny na Ukrainie.

„Dzisiaj mijają dokładnie rok od rosyjskiej inwazji wojskowej na Ukrainę. Codziennie modłę się o pokój w Europie, naszym kraju i na całym świecie i zapraszam wszystkich do wspólnej modlitwy o pokojowe współistnienie. Uczcijmy minutą ciszy wszystkie ofiary toczących się działań wojennych” – powiedziała mer Maria Reksć. Podziękowała wszystkim, którzy na co dzień wspierają Ukrainę i udzielają pomocy mieszkańcom tego kraju.

Zintegrowany program rozwoju

Podczas posiedzenia Rady zatwierdzono sprawozdanie za 2022 rok programu zintegrowanego rozwoju terytorialnego rejonu wileńskiego.

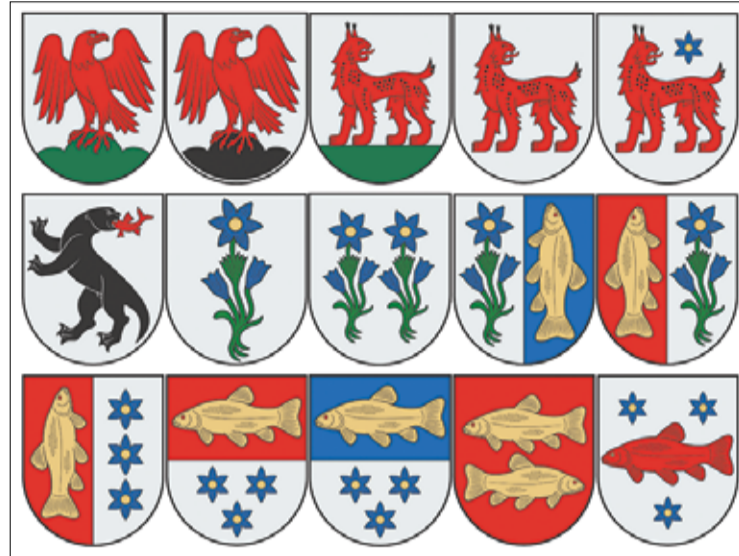
Zintegrowany program rozwoju terytorialnego rejonu wileńskiego ma na celu rozwiązanie problemów specyficznych dla terytoriów docelowych, zwiększenie konkurencyjności i atrakcyjności środowiska życia, wspieranie wzrostu gospodarczego i zapewnienie efektywności inwestycji funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Po uzyskaniu akceptacji Rady Samorządu Rejonu Wileńskiego oraz innych rad samorządów Wileńszczyzny, sprawozdanie za 2022 rok zintegrowanego programu rozwoju terytorialnego rejonu wileńskiego zostanie

przedłożone do zatwierdzenia dla minister spraw wewnętrznych.

Prace nad herbem Sużan

Radni zaaprobowali inicjatywę utworzenia herbu dla Gminy Sużany.

Swoje herby ma obecnie 13 gmin rejonu wileńskiego: Bujwidze, Mejszagoła, Miedniki, Mickuny, Niemenczyn, Niemież, Podbrzezie, Rudamino, Szylany, Rzesza, Suderwa, Zujuny i Kowalczyki. Inicjatywę utworzenia herbu wyraziły też gminy Bezdan i Awizienie.

Prezent dla uchodźców

Rada przedłużyła do 31 grudnia tego roku możliwość bezpłatnych przejazdów dla uchodźców z Ukrainy środkami transportu publicznego w rejonie wileńskim. Obywatele Ukrainy, członkowie ich rodzin oraz bezpaństwowcy mieszkający na Ukrainie, którzy wyjechali z Ukrainy na Litwę w związku z działaniami zbrojnymi Rosji w ich kraju, będą mogli na-

dal bezpłatnie podróżować środkami transportu publicznego na terenie rejonu wileńskiego.

Przedłużenie możliwości bezpłatnych przejazdów dla uchodźców z Ukrainy środkami transportu publicznego w rejonie wileńskim

zwiększy ich mobilność, zapewni możliwość załatwienia spraw związanych z dokumentami, poszukiwania pracy, uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych, uczęszczania do placówek oświatowych. Samorząd przypomina, że ulga ta obowiązuje od 25 marca 2022 roku. Wydatki z nią związane refundowane są ze środków budżetu Samorządu.

Zatwierdzono program zwiększania zatrudnienia

W celu realizacji przepisów ustawy o zatrudnieniu RL oraz zapewnienia realizacji funkcji przekazanej przez państwo samorządom – uczestniczenia w przygotowaniu i wdrażaniu środków polityki rynku pracy i programów zatrudnienia mieszkańców – Rada

zatwierdziła Program Zwiększania Zatrudniania Samorządu Rejonu Wileńskiego w 2023 roku.

Głównym celem zatwierzonego Programu jest kompleksowe rozwiązywanie problemów dotyczących zatrudniania mieszkańców z uwzględnieniem ich indywidualnych potrzeb, kwalifikacji i motywacji do pracy, kształtowanie ich umiejętności społecznych i zawodowych, usuwanie przeszkód w zwiększaniu zatrudnienia oraz pomoc w znalezieniu pracy odpowiadającej ich możliwościom, aby umożliwić im powrót na rynek pracy.

Samorząd Rejonu Wileńskiego od 2017 roku realizuje programy zwiększające zatrudnienie. W ramach ich realizacji w latach 2017-2022 realizowano zatrudnienie tymczasowe. Uczestnicy programu wykonywali tymczasowe prace związane z porządkowaniem terenu, budową i remontem, gdzie nie są wymagane kwalifikacje pracowników.

Tymczasowe zatrudnienie było realizowane przez starostwa, Wileńską Jednostkę Państwowej Straży Granicznej, Bank Żywności oraz Dyрекję Parku Regionalnego Wilii. Według umowy terminowej w 2017 roku (II półrocze) zatrudniono 113 osób, w 2018 r. – 182, w 2019 r. – 122, w 2020 r. – 111, w 2021 r. – 108, w 2022 r. – 154.

W tym roku, zgodnie ze zmianami opisu przygotowania i finansowania programów zwiększania zatrudnienia, zatwierdzonymi przez Ministerstwo Ochrony Społecznej i Pracy, w programie zwiększania zatrudniania nie ma już narzędzia „Zatrudnianie na prace tymczasowe”. Osobom, pozbawio-

nym umiejętności społecznych i motywacji do pracy, długotrwałe bezrobotnym, z różnymi uzależnieniami, zostanie udzielona indywidualna kompleksowa pomoc.

Osoby wchodzące na rynek pracy będą uczyć się obsługi komputera, zdrowego stylu życia, znajomości finansów itd. Będą mogli zasięgnąć porad m.in. prawnych w zakresie pożyczek, psychologa, doradcy zawodowego, specjalistów ds. zarządzania kryzysowego oraz in. Wszystkie wyżej wymienione usługi dla osób fizycznych dobierane są indywidualnie i dopiero po szczegółowym zbadaniu przyczyn bezrobocia.

Przewidziane są środki: zatrudnienie osoby; wsparcie w miejscu pracy, aby pomóc znaleźć sposoby rozwiązywania problemów w pracy; inne środki mające na celu zatrudnienie danej osoby w celu jej trwałego zatrudnienia.

Na realizację programu w tym roku przeznaczono 315,1 tys. euro.

Działki na cele publiczne

Rada zgodziła się na utworzenie działek – o powierzchni 0,3037 ha i 0,4878 ha – na cele publiczne w Kabiszkach Wielkich (gmina Niemenczyn). Wkrótce w tym miejscu powstanie wygodna, bezpieczna i oświetlona ścieżka dla pieszych oraz uporządkowane zostanie zazielenienie.

Zatwierdzono również utworzenie działki o powierzchni 0,057 ha na cele publiczne we wsi Werusowo (gmina Sużany). Według starosty Sużan, Tadeusza Alan-czewicza, już wkrótce w tym miejscu będzie witała mieszkańców i gości tablica z napisem.

(S-3360)

Nowoczesne oświetlenie uliczne zainstaluje się w kolejnych gminach rejonu wileńskiego

W celu zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańców po zmroku oraz zmniejszenia zużycia energii elektrycznej, potrzebnej do oświetlenia ulic, Samorząd Rejonu Wileńskiego w 2020 r. rozpoczął realizację projektu modernizacji oświetlenia ulicznego. Obecnie energooszczędne lampy uliczne oświetlają już ulice na terenie 5 gmin i będą w kolejnych 10 gminach.

Projekty modernizacji oświetlenia ulicznego są finansowane z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Samorząd Rejonu Wileńskiego pokrywa około 50 proc. wszystkich kwalifikowanych kosztów projektu.

W pierwszym etapie projektu przeprowadzono już modernizację oświetlenia ulicznego w gminach Mickuny, Niemież i Rudamino. Stare i nieefektywne lampy zostały zastąpione nowoczesnymi lampami LED. Jeszcze w pierwszej połowie tego roku prace będą wykonane w gminach Pogiry i Rzesza. Wszystkie roboty pierwszego etapu kosztują około 1,6 mln euro. Samorząd przeznaczył 0,8 mln euro.

Nowoczesne lampy oświetlą jeszcze więcej ulic

Projekt modernizacji oświetlenia ulicznego ruszył także w innych gminach. Samorządowi udało się pozyskać dofinansowanie na modernizację infrastruktury oświetleniowej w kolejnych 10 gminach (drugi etap). W ramach projektu odnawiane jest oświetlenie poprzez wymianę starych lamp i instalowanie nowoczesnych lamp LED, wymieniane są stare wsporniki, kable i instalowane nowe na terenach gmin: Bezdan, Bujwidze Dukszty, Czarny Bór, Kowalczyki, Mariampol, Miedniki, Niemenczyn, Rukojnie i Szaterniki.

Prace zostały już zrealizowane w gminach Bujwidze i Kowalczyki, a obecnie prowadzone są roboty w gminach Rukojnie i Szaterniki. W pozostałych gminach trwają jeszcze przetargi na wykonanie prac.

W sumie w drugim etapie projektu zostanie zmodernizowanych lub nowo zainstalowanych ponad 1900 lamp, które zostaną za-

stąpione oszczędnymi lampami LED. Na prace przeznaczono 2,5 mln euro. Ze środków projektu zostaną sfinansowane wszystkie koszty modernizacji istniejącego systemu oświetlenia ulicznego, takie jak wymiana lamp, odnowienie lub wymiana podpór itp.

Szacuje się, że przy obecnych wyższych cenach energii elektrycznej inwestycje w modernizację oświetlenia ulicznego zwrócą się bardzo szybko, a w rejonie wileńskim o zmroku będzie znacznie jaśniej. Po modernizacji oświetlenia ulicznego w rejonie wileńskim zapewnione zostanie wysokie, zużycie energii zmniejszy się o co najmniej 40 proc.

Inwestycje w oświetlenie to inwestycje w bezpieczeństwo

Samorząd Rejonu Wileńskiego dokłada wszelkich starań, aby infrastruktura publiczna rejonu była bezpieczna i odpowiadała potrzebom mieszkańców, i to się czyni w miarę możliwości finansowych. Coraz więcej środków przeznacza-

nych jest na oświetlenie uliczne z budżetu Samorządu i wykorzystywane są wszelkie możliwości pozyskania dofinansowania z funduszy państwa i Unii Europejskiej.

W latach 2019-2022 na instalację i modernizację oświetlenia ulicznego w rejonie wileńskim zainwestowano ok. 8,3 mln euro. W 2023 roku z budżetu Samorządu Rejonu Wileńskiego na modernizację i montaż oświetlenia przeznaczono ok. 2,5 mln euro, w tym roku – 2,9 mln euro.

Warto podkreślić, że Samorząd Rejonu Wileńskiego zarządza 2,5 tys. km dróg publicznych o znaczeniu lokalnym. Jest to jedna z największych sieci dróg lokalnych w całym kraju. Niemala część dróg i ulic w rejonie wileńskim należy do dróg o znaczeniu państwowym, których oświetleniem i remontem zajmuje się Dyrekcja Dróg Samochodowych. Samorząd w miarę swoich możliwości finansowych dofinansowuje projekty Dyrekcji Dróg Samochodowych. Na przykład w 2022 roku zrealizowano znaczący projekt na odcinku drogi o znaczeniu państwowym Wilno-

Szumsk. Mimo że prace remontowe zostały przeprowadzone i sfinansowane przez Dyrekcję Dróg Samorządowych, Samorząd Rejonu Wileńskiego przeznaczył ponad pół miliona euro na oświetlenie, ścieżki i kanalizację deszczową na tym odcinku.

Samorząd Rejonu Wileńskiego również znacząco przyczynia się do finansowania modernizacji dróg państwowych Bukiszki–Suderwa–Dukszty i Nowa Wilejka–Rudamino–Wojdaty. Planowany jest remont kapitalny ponad 8-kilometrowego odcinka drogi Bukiszki–Suderwa–Dukszty. Na tym odcinku powstaną również ścieżki piesze i rowerowe, oświetlenie oraz kanalizacja deszczowa. Samorząd dołoży do projektu ok. 400 tys. euro.

Ważny projekt oświetleniowy w 2019 roku został zrealizowany w Niemenczynie. Starostwo, korzystając z możliwości partnerstwa z sektorem prywatnym (model ESCO), zmodernizowało miejskie oświetlenie uliczne, wymieniając źródła światła na lampy LED.

(S-3358)

W stolicy

Najnowocześniejszy szpital psychiatryczny

Wileńskie Centrum Zdrowia Psychicznego czekają radykalne zmiany – pod koniec grudnia 2022 roku z jedną z największych spółek budowlanych „Naresta” podpisana została umowa na wybudowanie do II kwartału 2024 roku trzypiętrowego nowoczesnego skrzydła szpitala o powierzchni 4 150 m kw.

Przeniesione zostaną do niego Oddział Psychiatrii Ostrejch Stanów, Oddział Rehabilitacji Psychospołecznej oraz Oddział Gerontopsychiatrii, dotychczas działają bowiem w budynkach wybudowanych jeszcze na początku ubiegłego wieku, które nie tylko nie odpowiadają wymogom stawianym wobec nowoczesnych szpitali psychiatrycznych, nie pozwalają również na stosowanie wielu postępowych metod leczenia.

W budynku urządzone zostaną 53 pokoje dla pacjentów (jedno- i dwuosobowe). Urządzone zostaną też sale rehabilitacji psychospołecznej, gabinety terapii audiowizualnej i światłoterapii, pokoje terapii artystycznej, muzykoterapii i terapii zajęciowej, pracownia komputerowa, sale terapii sportowej, siłownia, gabinety masażu, biblioteka - czytelnia, powstaną pokoje pracy dla pacjentów, gabinety lekarzy i konsultantów, sale spotkań, sala konferencyjna, kameralne dziedzińce. Planowane jest również urządzenie w nowym budynku unikalnego laboratorium diagnostyki i leczenia zaburzeń snu. Znacząco poprawią się warunki pracy i bezpieczeństwa personelu.

„Realizacja projektu budowy nowego budynku pozwoli lepiej odpowiadać na potrzeby pacjentów, pomoże w zapewnieniu ich godności i praw człowieka” – mówi kierownik Wileńskiego Centrum Zdrowia Psychicznego Martynas Marcinkevičius. Podkreślił, że w okresie po odzyskaniu niepodległości jest to drugi tak duży nowy budynek dla pacjentów z chorobami psychicznymi, a pierwszy – dla pacjentów dorosłych (jako pierwsze kilka miesięcy temu zostało otwarte Centrum Rozwoju Dziecka w Klinikach Santaros).

Po zrealizowaniu projektu w stolicy stanie najnowocześniejszy szpital psychiatryczny na Litwie, oferujący najszerzy zakres usług oraz dobre warunki dla pacjentów i pracowników.

Szpital jest również bazą szkoleniową dla specjalistów z różnych dziedzin zdrowia psychicznego. W obecnych budynkach działa jedyne na Litwie

Centrum Zaburzeń Odżywiania i Centrum Zapobiegania Samo-bójstwom.

Po wybuchu wojny na Ukrainie w ciągu kilku miesięcy powstało jedyne na Litwie Centrum Psychotraumatologii, udzielające wykwalifikowanej pomocy psychiatrycznej i psychoterapeutycznej uchodźcom z Ukrainy. Szpital posiada jedyne w regionie wileńskim Oddział Interwencji Kryzysowej oraz Stacjonarny Oddział Psychoterapii.

„Zapewniam, że w nowym budynku na pewno nie zabraknie nowoczesnych, niespotykanych dotąd na Litwie technologii i usług. Jesteśmy lekarzami, dlatego wszystkie budowy odbieramy przede wszystkim jako nową treść usług medycznych, a nie tylko jako nową, piękniejszą czy wygodniejszą formę” – spuentował z uśmiechem kierownik Wileńskiego Centrum Zdrowia Psychicznego M. Marcinkevičius.

Planowane staże dla 10 uczniów na Tajwanie

Laureaci nagrody „Małego św. Krzysztofa”, którzy powołali pierwszy w Europie gimnazjalny fundusz kapitału żelaznego, w ciągu roku zwiększyli jego wartość dwukrotnie, teraz zaś uczą uczniów Wileńskiego Gimnazjum Jezuickiego inwestowania. Wkrótce natomiast wspólnie z przedstawicielstwem Tajwanu na Litwie ma zostać podpisana umowa o wartości 300 tys. euro dot. stypendiów dla dziesięciu uczniów na ich studia na Tajwanie.

Laureaci nagrody „Małego św. Krzysztofa” – uczniowie Wileńskiego Gimnazjum Jezuickiego Justinas Balbierius i Radvilas Pelenis – w 2022 roku zarejestrowali pierwszy w Europie gimnazjalny fundusz kapitału żelaznego – Fundusz Wsparcia Wileńskiego Gimnazjum Jezuickiego i w ciągu niespełna roku przyciągnęli i zgromadzili kapitału żelaznego na kwotę 120 tys. euro i skupili 11 kompetentnych założycieli, którzy poparli ten pomysł.

Osiągnięcia założonego przed niespełna rokiem funduszu są imponujące: jest najbardziej rentowny na Litwie, wyprzedza fundusze zagraniczne, a od ubiegłego roku wyrósł do ponad 200 tys. euro. Oprócz tego, w najbliższym czasie ma zostać zakończony projekt, który pozwoli gimnazjalistom na odbywanie staży za granicą.

Zasada działania Funduszu Wsparcia Wileńskiego Gimnazjum Jezuickiego jest nieskomplikowana: wniesiony przez ofiarodawców kapitał żelazny jest inwestowany, a z zysków wspierane są projekty, które się przyczyniają do dobrobytu społeczności i

wdrażania innowacji. Ofiarowane pieniądze nigdy nie są wydawane, a skutecznie „zatrudniane”, generując w ten sposób stabilny długofalowy dochód dla gimnazjum.

J. Balbierius i R. Pelenis założyli fundusz, by zdobyć wiedzę oraz doświadczenie i przed ukończeniem gimnazjum zrobić coś pożytecznego dla niego. Fundusz pozwala nie tylko na dodatkowe zarobki, zwiększanie zdolności finansowych gimnazjum, uczy również młodzież podstaw finansowych, gromadzenia środków, zarządzania funduszami, sprzedaży, etyki pracy, wspierania różnego rodzaju inicjatyw i ich realizacji.

W pomieszczeniach biblioteki rozlokowane zostanie centrum dziennego pobytu

W stołecznej dzielnicy Nowe Miasto powstanie centrum dziennego pobytu. Rozlokowane zostanie w pomieszczeniach zajmowanych dotąd przez Litewską Bibliotekę dla Niewidomych. Ogłoszony przez Samorząd m. Wilna konkurs na zaadoptowanie zwolnionych pomieszczeń do świadczenia usług i pomocy socjalnej wygrała Wspólnota Opieki nad Osobami z Zaburzeniami Intelaktu „Vilniaus Viltis”. Mieszczące się przy ul. Skroblių 29 pomieszczenia o powierzchni 335,47 m kw. planuje się dostosować do potrzeb osób specjalnej troski i świadczenia usług i pomocy socjalnej tym, którzy z powodu niepełnosprawności, wieku czy innych problemów socjalnych nie są w stanie zadbać o siebie, uczestniczyć w życiu społecznym bądź też cierpią niedostatek czy doznają odrzucenia społecznego. W centrum dziennego pobytu świadczone będą usługi z zakresu dziennego pobytu dla osób dorosłych, dziennego pobytu dla dzieci (usługi socjalne i edukacyjne dla dzieci specjalnej troski), usługi kulturalne (zajęcia taneczne, teatralne, śpiewu, terapii artystycznej), usługi z zakresu formowania i utrzymywania nawyków socjalnych oraz usługi zatrudnienia. Rozlokowane zostaną tu również warsztaty socjalne dla osób o większym stopniu niepełnosprawności. Lokalizacja przyszłego centrum jest wygodna, łatwo do niego dotrzeć, tym bardziej, że odnawiana jest infrastruktura ulicy Skroblių. Wspólnota Opieki nad

Osobami z Zaburzeniami Intelaktu „Vilniaus Viltis” zamierza zainwestować w pomieszczenia około 100 000 euro.

Członkowie komisji, w skład której weszli niezależni eksperci, podkreślają, że organizacja „Vilniaus Viltis” jest znaną, od dawna działającą instytucją, która może zapewnić rozwój tak ważnej działalności oraz integrację społeczną osób specjalnej troski. Integracja społeczna osób z zaburzeniami intelektu jest niezwykle ważna w realizacji Konwencji ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych, zwiększaniu zrozumienia przez społeczeństwo znaczenia instytucji nieformalnej edukacji dorosłych oraz konieczności doskonalenia zasobów ludzkich różnych instytucji.

Tablica informacyjna pamięci poległego żołnierza

Rada Samorządu m. Wilna zatwierdziła w ubiegłym roku propozycję Komisji ds. Pamięci Historycznej ws. nadania skwerowi w pobliżu Sejmu Republiki Litewskiej imienia żołnierza ochotnika Artūrasa Sakalauskasa. Ostatnio w skwerze umieszczona została tablica informacyjna.

Ochotnik Olickiej Jednostki Wojska Litewskiego zginął podczas stawiania oporu wobec ataku armii sowieckiej, gdy 21 sierpnia 1991 roku – w czasie upadku puczu – żołnierze jednostki sił specjalnych armii sowieckiej wdarli się na chronione przez litewskich żołnierzy ochotników terytorium przy ul. A. Goštauto w pobliżu budynku Sejmu Republiki Litewskiej. Sakalauskas został pośmiertnie uhonorowany Orderem Krzyża Pogoni 1 stopnia, Medalem 13 Stycznia oraz Medalem Ochotników Twórców Wojska Litewskiego. W miejscu jego śmierci stoi kamień pamiątkowy z metalowym krzyżem, przy którym co roku odbywają się uroczystości upamiętniające to tragiczne wydarzenie.

W tym roku tablice pamiątkowe umieszczone zostaną również w innych nowo nazwanych skwerach: Odminių (przy skwerze Odminių), Vazų (przy skrzyżowaniu ulic Bazilijonų i Aušros Vartų), Adolfo Ramanausko (nieopodal ul. Ulonų) oraz Sofijos Kymantaitės-Čiurlionienės (przy skrzyżowaniu ulic M. K. Čiurlionio i V. Kudirkos).

Prognoza pogody na tydzień

Czwartek 2 marca	Piątek 3 marca	Sobota 4 marca	Niedziela 5 marca	Poniedziałek 6 marca	Wtorek 7 marca	Środa 8 marca
4°C	2°C	1°C	1°C	1°C	2°C	0°C
-1°C	-1°C	-1°C	-1°C	-2°C	-4°C	4°C
Księżyc: II 27 1 KWADRA		III 07 PEŁNIA		III 15 OSTATNIA KWADRA		III 21 NÓW

KALENDARZ CODZIENNY

Czwartek, 2 marca

Słońce: wsch. – 7.06, zach. – 17.56
Długość dnia – 10 godz. 50 min.
Agnieszki, Anieli, Karola, Pawła

Piątek, 3 marca

Międzynarodowy Dzień Pisarzy
Słońce: wsch. – 7.04, zach. – 17.58
Długość dnia – 10 godz. 54 min.
Kamili, Kunegundy, Maryny

Sobota, 4 marca

Dzień św. Kazimierza – patrona Litwy
Światowy Dzień Inżyniera
Słońce: wsch. – 7.02, zach. – 18.00
Długość dnia – 10 godz. 58 min.
Kazimierza, Lucjusza, Piotra

2 MARCA

1923 – po dwóch dniach walk pod w. Amga k. Jakucka zostały rozbite oddziały gen. A. Piepielajewa – ostatnia większa bitwa Białych z bolszewikami w Rosji.

1928 – urodził się w Wilnie Bogusław Kazimierz Nizieński, prawnik, sędzia Sądu Najwyższego, w l. 1999-2004 Rzecznik Interesu Publicznego; podczas wojny żołnierz wileńskiej AK „Sokół”, łącznik komendanta obwodu.

1993 – została założona fundacja Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy (po udanej akcji zbierania pieniędzy dnia 3 I w TVP2).

3 MARCA

1923 – ukazał się pierwszy numer amerykańskiego tygodnika „Time”, pierwszego na świecie nowościowego; wybiera „Człowieka Roku”.

1993 – powstało Centrum Kultury Polskiej im. Stanisława Moniuszki na Litwie (prezes Apolonina Skakowska).

1998 – film *Titanic* (premiera I XI 97, reż. J. Cameron) jako pierwszy zarobił ponad miliard dolarów.

4 MARCA

1123 – zmarł bp Cava Piotr Pappacarboni (z Cava dei Tirreni), święty (ur. 1038); wprowadził reformę kluniacką.

1863 – zginął w bitwie z Rosjanami pod Pieskową Skałą (woj. małopolskie) Andrzej Potębnia, ukraiński rewolucjonista, założyciel tajnego Komitetu Oficerów Rosyjskich w Polsce (ur. 1838).

1923 – urodził się Kazys Bobelis, litewski lekarz-chirurg, polityk chadecki, w l. 1979-1992 przewodniczący Głównego Komitetu Wyzwolenia Litwy (zm. 2013); w 1992 wrócił z emigracji, poseł na Sejm.

Niedziela, 5 marca

Słońce: wsch. – 6.59, zach. – 18.02
Długość dnia – 11 godz. 03 min.
Adriana, Fryderyka, Oliwii, Wacława

Poniedziałek, 6 marca

Europejski Dzień Logopedy
Słońce: wsch. – 6.57, zach. – 18.04
Długość dnia – 11 godz. 07 min.
Eugenii, Jordana, Róży, Wiktora

Wtorek, 7 marca

Słońce: wsch. – 6.54, zach. – 18.06
Długość dnia – 11 godz. 12 min.
Felicjty, Pawła, Perpetui, Teresy

Środa, 8 marca

Światowy Dzień Kobiet
Słońce: wsch. – 6.52, zach. – 18.08
Długość dnia – 11 godz. 16 min.
Beaty, Jana, Stefana, Wincentego

5 MARCA

1603 – wojska litewskie (dow. hetman polny, starosta żmudzki Jan Karol Chodkiewicz) pobiły Szwedów w bitwie pod Rakvere (ob. Estonia); zwycięstwo przyspieszyło kapitulację załogi Dorpatu.

1953 – zmarł Stalin (właśc. Józef Dżugaszwili), sekretarz generalny KPZR i premier, generalissimus, faktyczny dyktator ZSRR (ur. 1879).

6 MARCA

1773 – urodził się we w. Hryniskzi (r. kiejdański) Józef Godlewski, ziemianin, uczestnik insurekcji kościuszkowskiej, generał Powstania Listopadowego (zm. 1867); w 1809 założyciel Godlewa (ob. Garliava, r. kowieński).

1853 – w Wenecji odbyła się premiera opery G. Verdiego *Traviata*.

1973 – zmarł Aleksandr Ptuško, radziecki reżyser, scenarzysta, pionier filmu kukielkowego i trikowego, Ludowy Artysta ZSRR (*Złoty klucz*, *Sadko*) (ur. 1900); w 1935 twórca pierwszego pełnometrażowego filmu kukielkowego *Nowy Guliwer*.

7 MARCA

1573 – Iwan Fedorowicz (Fedorow) założył pierwszą drukarnię we Lwowie.

– Republika Wenecka zawarła traktat z Turcją, na mocy którego Cypr przeszedł pod panowanie tureckie.

8 MARCA

1223 – zmarł Mistrz Wincenty Kadłubek, błogosławiony, biskup krakowski w l. 1202-1218, kronikarz (*Kronika Polska*) (ur. 1150).

1923 – zmarł Krišjānis Barons, łotewski pisarz i folklorysta (ur. 1835); zebrał i opublikował zbiór ludowych pieśni *Latvju dainas* – VI tomów, 217 996 pieśni. **Wl. P.**

** OSTATNIA STRONA ** OSTATNIA STRONA **

Wielkie amerykańskie ręce

Władze USA zachęcają do lokowania produkcji akumulatorów w kraju zamiast w Azji. Wiele firm, takich jak Panasonic czy Tesla, po wybudowaniu fabryk w Stanach napotkało na dość nietypowe problemy. Okazało się na przykład, że ręce Amerykanów bywają zbyt duże, by komfortowo obsługiwać specjalistyczne narzędzia opracowane w Azji. Tego typu kłopoty raportuje fabryka Gigafactory Tesli w Nevadzie, która działa od 2016 roku. Wiele maszyn zostało wyprodukowanych w Azji i nie wszystko może wydawać się ergonomiczne dla Amerykanina.

Średni wzrost obywatela USA, według danych podawanych przez Wikipedię, to 175 cm dla mężczyzny i 161 cm dla kobiety (dane z lat

2015-2018). Natomiast w przypadku Chin jest to odpowiednio 167 cm i 155 cm (dane z 2012 roku). Warto odnotować, że populacja chińska posiada jeden z najwyższych współczynników pokoleniowego wzrostu średniej wysokości człowieka. Różnica wzrostu wśród obecnych 20-latków wynosi ona już jedynie około centymetra.

Jak informuje Panasonic, produkcja akumulatorów wymaga też rygorystycznych warunków, w szczególności jeśli chodzi o dostęp wilgoci. Pewnych specjalnych środków ochronnych, które mogłyby mieć zastosowanie na wschodnich rynkach pracy, nie można wykorzystać np. w USA, gdyż są niezgodne z normami prawa pracy.

Kulturalnie?

Fabelmanowie jak Spielberg

Reżyser, scenarzysta, laureat trzech Oscarów Steven Spielberg odebrał podczas 73. Berlinale Honorowego Złotego Niedźwiedzia za całokształt twórczości.

Przed uroczystością Spielberg uczestniczył w konferencji prasowej, podczas której podkreślił, że to dla niego szczególnie zaszczyt. Jego filmy są jak jego dzieci – nie ma ulubionych. „Szczerze mówiąc, nie sądzę, żeby po tylu latach coś

się w mnie zmieniło. Mam taką samą naturę filmowca jak wielu moich kolegów. Cokolwiek czułem do kina jako mały chłopiec, towarzyszyło mi przez kolejne dekady. Za każdym razem kiedy w mojej głowie pojawia się pomysł na dobry film, odczuwam taką samą ekscytację” – powiedział.

Pytany o rady dla młodych filmowców, Spielberg nawiązał żartobliwie do jednej ze scen ze swojego najnowszego filmu „Fabelmanowie”. „Na pewno nie powiedziałbym: „wynoś się z mojego gabinetu”. To zasadnicza różnica między mną a Johnem Fordem. Przez długi czas byłem przerażony i zawstydzony tym, co mi powiedział. Dopiero dwadzieścia lat później uświadomiłem sobie, że to, co zrobił, było wielkim darem. Nie zaprosił mnie do swojego gabinetu, żebym mu opowiadał, jak bardzo kocham kino i jego filmy. Zamiast tego udzielił mi kilku sensownych rad. Wtedy jeszcze tego nie dostrzegalem, bo miałem 16 lat. Ale zawsze będę mu wdzięczny za to, co powiedział mi o horyzoncie” – stwierdził.

Film „Fabelmanowie” ubiega się o siedem Oscarów, opowiada o dzieciństwie reżysera, jego dorostaniu i początkach fascynacji kinem. „Podczas pandemii byłem w domu, z rodziną. Miałem sporo czasu, by złapać oddech. Zaczęłam myśleć o tym, jaki film chciałabym zrobić, ale tak naprawdę znałam odpowiedź. Zawsze chciałam przybliżyć historię mojej mamy i taty. Wszystkie filmy, które zrealizowałem, są osobiste. Wiele z nich dotyczyło rodziny, ale żaden nie odzwierciedlał moich doświadczeń w takim stopniu jak ten” – ocenił twórca.

Śmiech na zdrowie

Facet dzwoni do znajomych. Odbiera synek.

- Cześć Jasiu, jest tata?
- Jest (Jaś cały czas szeptem!)
- Daj go do telefonu.
- Nie mogę, zajęty.
- A jest mamusia?
- Jest.
- To daj ją do telefonu.
- Nie mogę, też jest zajęta.
- A jest jeszcze ktoś z dorosłych?
- Tak. Policja i straż pożarna.
- To poproś kogoś do telefonu.
- Nie mogę, też są zajęci.
- Czym do licha oni są tak zajęci?
- Szukają mnie.

Jak myślicie, czy krokodyl jest bardziej długi czy bardziej zielony?

– Bardziej zielony, bo długi jest tylko wzdłuż, a zielony i wzdłuż i w szerz.

Dyrektorze, jakiś facet czeka na pana w sprawie niezapłaconej faktury. Nie chciał się przedstawić.

– A jak wygląda?

– Wygląda tak, że lepiej zapłacić...

Przychodzi facet ze złotą rybką do onkologa. Wchodzi. Milczy. Onkolog również milczy. Patrzają na siebie pytająco.

- Kicha – wydusza z siebie wreszcie facet.
- Słucham?
- Kicha.
- Jaka znowu kicha?
- Rybka kicha. Chora jest znaczący się.
- Pani, coś pan! Jak rybka może panu kichać? A w ogóle ja jestem onkologiem, czemu przynosi pan do mnie chorą rybkę?
- Kolega pana zareklamował.
- Podobno raka pan wyleczył.

- Pani doktorze mam sklerozę
- Od kiedy?
- Co od kiedy?

◆◆ ◆◆ ◆◆ ◆◆

- Coś taki pochmurny?
- Horoskop kijowy... O, patrz: „Wodnik może dowiedzieć się o zdradzie bliskiej osoby”.
- Przecież jesteś Bliźnięta.
- Ale żona – Wodnik.

◆◆ ◆◆ ◆◆ ◆◆

Pacjent ustala szczegóły dotyczące operacji:

- A ile będzie kosztować narkoza? – pyta.
- 1200 euro – odpowiada anesteziolog.
- 1200 euro za to, żeby mi się film urwał? Za drogo, nie sądzi pan?
- Nie. Urwany film dostaje pan gratis. Opłata jest za to, żeby znowu zaczął się wyświetlać...

◆◆ ◆◆ ◆◆ ◆◆

Kłótnia małżeńska. Żona jest wściekła na męża:

- Jak mogłeś powiedzieć kolegom z pracy że ożeniłeś się ze mną dla pieniędzy! Przecież ja nie miałam żadnych pieniędzy.
- A co im miałem powiedzieć?

◆◆ ◆◆ ◆◆ ◆◆

Wchodzi profesor do auli na wykład i dostrzega niedopałek na podłodze.

- Czyj to niedopałek? – pyta wykładowca.
- W auli zrobiło się cicho, jak makiem zasiał.
- Pytam, czyj to niedopałek? Grobowa cisza. Profesor zdenierwowany.
- Po raz ostatni pytam, czyj to niedopałek?
- Głos z końca sali.
- Niczyj, można wziąć.

◆◆ ◆◆ ◆◆ ◆◆

Profesor egzaminuje blondynkę. Kiedy na kolejne pytanie nie otrzymuje odpowiedzi zaczyna przeglądać jej indeks.

- Widzę że z innych egzaminów też ma pani same niedostateczne.
- Jaki jest właściwie pani ulubiony przedmiot?
- Smartfon.

9 771648 531003